سنڌ آرڊيننس نمبر III، 1970

سنڌ اسپيشل ٽربيونل آرڊيننس، 1970

فهرست(Contents)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان ۽ شروعات (Short Title and Commencement)

2. تعريفات (Definitions)

3. خاص عدالت جي جوڙجڪ (Constitution of Special Tribunal)

4. ڏوهن جي دست اندازي (Cognizance of Offences)

5. خاص عدالتن جا اختيار ۽ ڪاروهنوار جو طريقيڪار (Powers and Procedure of Special Tribunals)

6. ٻڌڻيون ملتوي ڪرڻ تي پابندي (Restriction on adjournments)

7. شاهدي جو خاص قاعدو (Special rule of Evidence)

8. سرڪاري وڪيل (Prosecutor)

9. سزا (Sentence)

10. اپيل (Appeal)

11. ٻين قانونن تي آرڊيننس جي بالادستي (Ordinance to over-ride other laws)

[8 آگسٽ 1970]

هڪ آرڊيننس، ڪجهه ڪيسن جي ٻڌڻي لاءِ خاص عدالتن جي فراهمي بابت آهي.

تمهيد

جيئن تہ ڪجهه ڪيسن ۾ ان سان واسطو رکندڙ ڪيسن جي ٻڌڻي لاءِ خاص عدالت جيو قيام ضروري ٿي پيو آهي.

هاڻي، تنهن ڪري، 25 مارچ 1969ع جي مارشل لا جي اعلان (Proclamation) جي روشني ۾، عبوري آئيني حڪم (PCO) سان گڏ پڙهو ۽ ان سلسلي ۾ مليل سمورن اختيارن موجب سنڌ جي گورنر هيٺيون آرڊيننس نافذ (Promulgate) ڪرڻ فرمايو آهي:-

مختصر عنوان ۽ شروعات

1. (1) هي آرڊيننس، سنڌ اسپيشل ٽريبونل آرڊيننس سڏيو ويندو.

(2) هي فوري طور تي نافذالعمل هوندو.

تعريفات (Definitions)

2 يستائين مفهوم جون گهرجون پيون نہ هجن، تيستائين هيٺين اصطلاحن (Expressions) جي معنيٰ ترتيبوار (Respectively) هيٺين ريت هوندي

(الف) "ڪوڊ (Code)" مطلب ڪوڊ آف ڪرمنل پروسيجر، 1898 (ايڪٽ- V آف 1898).

(ب) "(Government)" مطلب سنڌ حڪومت.

(ج) "مقرر ڪيل مقدمو (Scheduled Case)" مطلب هن آرڊيننس جي شيڊول ۾ ڄاڻايل (Specified) ڪيس، ۽

(د) "(Special Tribunal)" مطلب هن آرڊيننس تحت جوڙيل (Constituted) خاص عدالت.

خاص عدالت جي جوڙجڪ (Constitution of Special Tribunal)

3. (1) شيڊول ۾ ڄاڻايل ڪيسن (Cases) جي ٻڌڻي (Trial) لاءِ، حڪومت هڪ خاص ڪورٽ قائم ڪندي، جنهن جو سربراهہ هاءِ ڪورٽ جو موجوده جج يا جيڪو هاءِ ڪورٽ جو جج رهيو هجي، مقرر ڪندي

(2) خاص عدالت کي جدول ۾ ڏنل ڪيسن (Scheduled Cases) کي ٻڌڻ (Try) لاءِ مخصوص حد اختيار (Exclusive Jurisdiction) حاصل هوندي.

(3) خاص عدالت (Special Tribunal) انهيءَ جڳهہ يا جڳهن تي ڪيسن جي ٻڌڻي ڪندي، جيڪي حڪومت طرفان مقرر ڪئي ويندي يا ڪيون وينديون.

ڏوهن جي دست اندازي (Cognizance of Offences)

4. خاص عدالت انهن ڪيسن ۾ دست اندازي (Cognizance) ڪري سگهندي، جن جو ذڪر جدول (Schedule) ۾ ٿيل هوندو يا اهي ڪيس جن جي ڊائريڪٽر، اينٽي ڪرپشن طرفان ڪوڊ جي دفعہ (Section) 173 تحت لکت ۾ جدول ۾ ڄاڻايل ڪيسن ۾ ملوث هئڻ بابت رپورٽ (Report) پيش ڪندو.

خاص عدالت جا اختيار ۽ طريقيڪار (Powers and Procedure of Special Tribunal)

5. (1) خاص عدالت کي جدول ۾ ڄاڻايل ڪيسن (Scheduled Cases) جي ٻڌڻي لاءِ اهي سمورا اختيار حاصل هوندا، جيڪي هاءِ ڪورٽ کي ٻڌڻي (Trial) لاءِ حاصل هوندا آهن، سواءِ ان جي تہ---

(الف) ٻڌڻي (Trial) جوري (Jury) کانسواءِ ٿيندي ۽ ڪوڊ جون شقون انهيءَ نموني اثر انداز ٿينديون جڏهن تہ جوري (Jury) يا جوري-مين (Jury_men) يا ڪميٽل پروسيڊنگس کي حوالو ڏيڻ لاءِ ڏنل

حوالا يا لاڳاپيل ڪارروائي دوران ڪو بہ بيان (Statement) يا جوڙيل يا تيار ڪيل (Made or Prepared) دستاويز (Document) حذف ڪيل (Omitted) سمجھيو ويندو.

(ب) دفع (Section) 4 تحت خاص عدالت کي فراهم ڪيل رپورٽ ۾ ڏيڪاريل الزام هيٺ آيل اشخاص ۾ ڏوھہ جيڪي انهن مٿان مڙهيا ويا آهن (Charged)، انهن سمورن کي گڏي ٻڌي ڪري سگھي ٿي، ۽

(ج) ڪوڊ جو دفعہ (Section) 297 ايئن اثرانداز ٿيندو جڻ تہ خاص عدالت کي ڪيس جي دفاع لاءِ پراسيڪيوٽر جي جواب لاءِ جيڪڏهن ڪو (جواب)، ان جو فيصلو ٻڌائڻ لاءِ ٻڌڻي سموري مناسب رفتار سان جاري رکي.

(2) فوجداري قانون (Code of Criminal Procedure)، 1898 جو دفعہ (Section) 197 ۾ پاڪستان ڪرمنل لا ترميمي ايڪٽ، 1958 (ايڪٽ XL آف 1958) جو دفعہ (Section) 6 جو ذيلي دفعہ (Sub-Section) (5) خاص عدالت (Special Tribunal) جي فهرست ۾ ڏنل (Scheduled Cases) جي عدالتي ڪارروائي (Trial) تي لاڳو نہ ٿيندا.

(3) انهيءَ مقصد سان تہ انهيءَ جوابدار جي جنهن جي برخلاف دفعہ 4 تحت جمع ڪرايل رپورٽ ۾ ڏيڪاريل الزام هيٺ آيل جوابدار جي شاهدي حاصل ڪرڻي آهي جيئن ڪيس لڪت ۾ سبب ڄاڻائي، معافي ڏئي سگھجي، بشيرطيڪ هو مڪمل ۽ سچ تي مبني تمام حالات ۽ حقيقتون جنهن جي ڪيس ڄاڻ آهي، ذڪر ڪندو ۽ انهن جو واسطو هن جرم سان يا ڪنهن ٻئي جرم سان هجي، جيڪو ڪيس خاص عدالت ۾ ٻڌڻي هيٺ آهي ۽ شاهدي اصل جوابدار خلاف هجي يا معاون جوابدار جي، ڏنل اهڙي معافي دفعہ 339 ۽ 339-A جي مقصدن حاصل ڪرڻ لاءِ هوندي ۽ دفعہ 338 جي تحت معافي ڏنل سمجھي ويندي.

(4) خاص عدالت، کي جيڪڏهن ڪو شخص ان جي ڪارروائي ۾ رڪاوٽ وجھي ٿو، ان جي طريقيڪار کي برو پلو چوي ٿو يا ان جا ڪي حڪم يا هدايتون مڃڻ کان انڪار ڪري ٿو يا ڪو اهڙو عمل ڪري ٿو جنهن جي ڪري ڪنهن پارٽي جو ڪيس خراب ٿئي ٿو يا نفرت پيدا ڪري ٿو جيڪو قانون جي نظر ۾ توهين چورائيندو، تہ خاص عدالت سزا ڏيڻ جا اختيارات رکي ٿي جيڪا سادي قيد سان گڏ 6 مهينن تائين وڌي (Extends) سگھي ٿي، يا ڏنڊ سان گڏ، جيڪو وڌي بہ هزار رپيا تي سگھي ٿو يا ٻئي گڏ بہ ٿي سگھن ٿا.

ملتوي	ملتوي ڪرڻ تي
پابندي	پابندي

(Restriction on adjournment)

6. خاص عدالت سامهون ڪا بہ ٻڌڻي ڪنهن بہ مقصد لاءِ ملتوي نہ ڪئي ويندي، جيستائين خاص عدالت جي اها راءِ نہ هجي تہ ٻڌڻي ملتوي ٿيڻ انصاف جي حق ۾ آهي، ۽ خاص طور تي، ڪا بہ ٻڌڻي آيل شخص جي غير حاضري جي سبب ڪري ملتوي نٿي ڪري سگھجي، جيڪڏهن الزام هيٺ آيل شخص جي نمائندگي ڪو وڪيل (Counsel) يا الزام هيٺ آيل شخص يا سندس وڪيل (Counsel) ضري ڄاڻي واڻي الزام هيٺ آيل شخص پاران ڪئي وڃي ٿي، يا جيڪڏهن اهڙي قسم جي غير حاضري جوابدار جو رويو، خاص عدالت جي نظر (Opinion) ۾، راھہ ۾ رڪاوٽ وجھي سگھي ٿو، اهڙي ڪنهن ڪيس ۾، خاص عدالت کي الزام هيٺ آيل

شخص کي، جنهن جي نمائندگي لاءِ ڪو وڪيل ناهي، ان جي دفاع لاءِ هڪ وڪيل فراهم ڪرڻ جي ضروري قدم کڻڻ ڪانپوءِ ڪارروائي اڳتي هلائي ويجي.

7 ت ڪنهن مئجسٽريٽ (Magistrate) پاران رڪارڊ ڪيل ڪا بہ گواهي يا بيان وصول ڪري سگهي ٿي، توڙي جو ڪنهن اهڙي شخص پاران بيان ڏنو ويو هجي، جيڪو ٻڌڻي (Trial) جي موقعي تي، فوت ٿي چڪو آهي، يا جنهن جي حاضري ڪافي دير ڪانسواءِ ممڪن نہ هجي يا خرچ اص عدالت جي نظر (Opinion) ۾، وسيلن (Circumstances) موجب نامناسب (Unreasonable) آهي.

شاهدي جو خاص قاعدو (Special rule of [redacted] evidence)

8. جدول (Scheduled) ڪيسن (Cases) جي، خاص عدالت ۾ پيروي (Prosecution) سرڪار ن مقرر ڪيل خاص وڪيل (Special Public Prosecutor) ڪندو.

وڪيل (Prosecutor)

9. خاص عدالت اهڙي سزا (Sentence) ٻڌائي سگهي ٿي، جنهن ٻڌائڻ جو اختيار هاءِ ڪورٽ وٽ هوندو آهي.

سزا(Sentence)

10. خاص عدالت طرفان سزا ٻڌايل جوابدار کي اهو حق حاصل آهي تہ اهو سزا خلاف هاءِ ڪورٽ ۾ درخواست (Appeal) ڪري ۽ اهڙي درخواست هاءِ ڪورٽ جي ٻئنچ ٻڌي سگهي ٿي، جيڪا ٻن ججز گهٽ تي مشتمل نہ هجي.

درخواست(Appeal)

11. هن آرڊيننس جون تمام شقون اثرانداز هونديون سواءِ ان جي تہ ڪوڊ آف ايويڊنس ايڪٽ (Code of Evidence Act)، 1872، پاڪستان ڪرمنل لا ترميمي ايڪٽ، 1958، يا موجوده وقت ۾ رائج ڪنهن ٻئي قانون جي متضاد نہ هجي.

ٻئي قانون مٿان آرڊيننس (Ordinance to over-ride other law)

جدول (Schedule)

دفعہ (Section) 2

1. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 19/68 ت بخلاف اي. ايف ڪيريو ۽ 3 ڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- ي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

2. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 20/68، رياست بخلاف نور نبي آغا ۽ 3 ڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

3. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 21/68، رياست بخلاف نور نبي آغا ۽ هڪ ٻيو ۽ ڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

4. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 22/68، رياست بخلاف اي. ڪيو. ڪي افغان ۽ 3 ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 1230- حت، ساڻ پڙهو دفعہ (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

5. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 23/68، رياست بخلاف اي. ڪيو. ڪي افغان ۽ 3 ٻيا، پاڪستان پينل

ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

6. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 25/68، رياست بخلاف نظر محمد دائود پوٽو ۽ هڪ ٻيو پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- ي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

7. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 26/68، رياست بخلاف نور نبي آغا ۽ 3 اڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

8. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 27/68، رياست بخلاف ايس ٽي ناصر ۽ ٻہ ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

9. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 28/68، رياست بخلاف اي ايف ڪيريو ۽ چار ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

10. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 29/68، رياست بخلاف اي ايف ڪيريو ۽ ڇهہ ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

11. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 30/68 ست بخلاف اي ا ريو ۽ هڪ ٻيو پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- ٻ تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

12. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 31/68، رياست بخلاف نور نبي آغا ۽ ٻہ ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

13. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 32/68، رياست بخلاف ور نبي آغا ۽ ٽي ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

14. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 33/68، رياست بخلاف اي ايف ڪيريو ۽ چار ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

15. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 34/68، رياست بخلاف اي ۽ هڪ ٻيو پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120- ٻ تحت، ساڻ پڙهو دفعہ 5 (2) (Prevention of Corruption Act-1947).

16. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 35/68، رياست بخلاف تيمور نصري ۽ ٻه ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعه (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

17. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 36/68، رياست بخلاف اي ايف ڪيريو ۽ چار ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعه (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

18. ڪيس ايف آءِ آر نمبر 37/68، رياست بخلاف اي ايف ڪيريو ۽ چار ٻيا، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفعات (Sections) 409، 467، 468، 420 ۽ 120-بي تحت، ساڻ پڙهو دفعه (2) 5 (Prevention of Corruption Act-1947).

نوٽ: مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي، جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.